

Kruidenrijke stroken, zoals bloemenstroken en groene linten, spelen een belangrijke rol in het bevorderen van biodiversiteit. Ze bieden leefgebied aan bestuivers en andere nuttige insecten. Bestuivers en andere insecten zijn niet alleen waardevol voor de natuur, ze bieden ook directe voordelen in teelten. Terwijl bestuivers gewassen bestuiven, helpen natuurlijke vijanden bij het bestrijden van plagen.

Wat zijn kruidenrijke stroken?

Kruidenrijke stroken zijn speciaal aangelegde vegetatiestroken met een samenstelling van kruiden, struiken en andere planten. Ze bieden onderdak en voedsel aan bestuivers zoals bijen en vlinders. Ze kunnen op veel verschillende plekken worden toegepast op bermen, langs waterlopen en landbouwpercelen, maar ook op bedrijventerreinen, parkeerplaatsen of schoolpleinen. Een strook moet echter goed worden afgestemd op de omgeving. De soorten die je kiest moeten inheems zijn en passen in de omgeving. Inheemse insectensoorten zijn vooral gebaat bij hele gewone planten uit de families van de composieten, vlinderbloemigen, lipbloemigen en schermbloemigen. Gewone planten die van nature in de omgeving voorkomen. Zo wil je langs landbouw percelen geen plagen aantrekken. Het is daarom belangrijk om een selectie te maken van planten en kruiden die meer dan alleen de biodiversiteit ondersteunen.

Een andere belangrijke factor bij het aanleggen van kruidenrijke stroken is het creëren van een bloeihoogte over de hele periode dat insecten actief zijn hebben zij voedsel nodig. Hoog zomer zijn de meeste soorten actief en is de behoefte aan stuifmeel en nectar dus het grootst. Met een goede bloeihoogte bied je bestuivers het hele seizoen voedsel en voorkom je dat ze verder in aantal achteruit gaan.

Met de online tool [Bloeibogen.nl](https://bloeibogen.nl), ontwikkeld door Naturalis, kun je eenvoudig onderzoeken welke soorten bijen en andere bestuivers in jouw regio voorkomen. Deze tool helpt om de bloeihoogte te analyseren en te zien of er voldoende voedsel aanwezig is. Ontbrekende periodes in de bloeihoogte kunnen worden aangevuld met specifieke planten, zodat de bloeihoogte wordt versterkt.

HET HELE JAAR BLOEMETJES VOOR DE BIJTJES KALENDER VOOR EEN BIJVRIENDELIJKE TUIN

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Sneeuwkllokje	*	*	*									*
Winterakoniet		*	*									
Gevlekt longkruid			*	*	*							
Brem				*	*	*						
Gewone margriet				*	*	*	*	*				
Gele wouw				*	*	*	*	*	*			
Muskuskaasjeskruid				*	*	*	*	*	*			
Gresklokje				*	*	*	*	*	*	*		
Hemelsleutel				*	*	*	*	*	*	*		
Zomerheide				*	*	*	*	*	*	*		
Klimop (bloeiend)									*	*	*	

* Bloeitijd en bijen in winterslaap. Bloeiende planten zijn wel nodig voor als ze vroegtijdig wakker worden

* Bloeitijd en actieve bijen

Voorbeeld van een bloeihoogte. Bron: duurzaamcapelle.nl

Waar moet je op letten bij de aanleg?

Als je weet welke planten er in de strook moeten komen te staan, is het tijd voor de aanleg. Daarbij moet je op de volgende punten letten:

- **Breedte van de strook:** De breedte is een belangrijke factor voor de effectiviteit. Brede stroken (6-12 meter) bieden de beste ondersteuning voor biodiversiteit
- **Grondvoorbereiding:** Een gezonde bodem is de basis voor een succesvolle strook. Voordat je begint met zaaïen, maaisel aanbrengen of aanplanten bereid je de bodem als volgt voor:
 - » **pH-waarde:** De zuurgraad van de bodem beïnvloedt de beschikbaarheid van voedingsstoffen zoals stikstof (N), fosfor (P) en kalium (K). In zure bodems zijn deze elementen minder goed opneembaar, wat de groei van planten kan beperken. Daarnaast kunnen toxische hoeveelheden aluminium (Al) en mangaan (Mn) vrijkomen in bodems met een pH-waarde lager is dan 5,5. Dit kan schadelijk zijn voor kruiden en andere planten die juist belangrijk zijn voor de biodiversiteit.

- » Natuurlijke meststoffen (SKAL-gecertificeerd) kunnen worden gebruikt om tekorten aan voedingsstoffen aan te vullen en kalk kan worden gebruikt om de pH te verhogen (tot minimaal 5,5).
- » **Bodemverdichting:** In een verdichte bodem hebben planten moeite om te wortelen en zijn ze ook niet goed in staat om water en nutriënten op te nemen. Ook infiltreert het water dan niet goed in de bodem. Om dit probleem te voorkomen, kan de bodem vooraf worden losgemaakt met een bijvoorbeeld een woelpoot.
- **Zaaien:** Het zaaien begint met het creëren van kale grond die direct wordt ingezaaid met een geschikte kruidenmix of door het opbrengen van kruidenrijk maaisel uit een nabijgelegen (natuur)gebied.

Onderhoud van groene stroken

Het onderhoud van een strook is minstens zo belangrijk als de aanleg. Met goed beheer kun je voorkomen dat grassen en een aantal kruiden gaan domineren, terwijl je juist de kruidenrijkdom - met de brede bloeihoog - wilt behouden. Maaien speelt een sleutelrol in het onderhoud van kruidenrijke stroken. Op voedselrijke bodems hebben grassen vaak een voordeel ten opzichte van kruiden. Door regelmatig te maaien en het maaisel af te voeren, verlaag je de bodemvruchtbaarheid, waardoor kruiden meer kans krijgen om zich te ontwikkelen. Op plekken met meer kruiden kun je het maaien beperken, zodat deze planten meer nectar en stuifmeel kunnen bieden. Laat het maaisel na het maaien 2 tot 5 dagen liggen, zodat zaden kunnen uitvallen en insecten tijd hebben om te ontsnappen. Gebruik bij het maaien geen zwaar materieel om bodemverdichting te voorkomen. Als het gebruik van zwaar materieel onvermijdelijk is, kies dan voor machines met een lage bandenspanning.

Gefaseerd maaien, zoals sinus maaien, is een beheerstrategie waarbij verschillende stroken van een kruidenrijke vegetatie op verschillende momenten worden gemaaid. Dit zorgt ervoor dat er altijd een deel van de bloemen beschikbaar blijft voor bestuivers. Het behoud van bloeiende planten biedt een constante bron van nectar en stuifmeel, terwijl de ongestoorde vegetatie schuilplaatsen en voortplantingsplekken biedt. Deze aanpak bevordert de biodiversiteit en versterkt de populaties van bestuivers.

Hoewel bemesting bij **biodiversiteitsstroken** vaak wordt vermeden, kan het soms nodig zijn om de balans tussen

voedingsstoffen te herstellen. De juiste verhouding tussen mineralen, zoals stikstof (N), fosfor (P), kalium (K), calcium (Ca) en magnesium (Mg), is cruciaal. Een onbalans kan de groei van kruiden die je wilt versterken, belemmeren.

In het project Bee Deals werkt een groot aantal ketenpartijen aan de verbetering van de leefomgeving van de bijen. Bijen zijn als bestuivers van voedselgewassen immers cruciaal in onze voedselvoorziening. CLM neemt in samenwerking met de volgende partijen bijvriendelijke maatregelen: Rijnland, Intratuin, Nationale bijenstrategie, gemeente Alphen aan de Rijn, Bijenhoudersvereniging Sint Ambrosius, Natuur en Landschap Gilze-Rijen en Landbouwinnovatiefonds Brabant.

Kijk voor meer informatie en andere toolboxkaarten op www.beedeals.nl.

© CLM, maart 2026

